

of socio-cultural animation in working with young people with disabilities: integrative-recreational, integrative-relaxation, integrative-communicative, integrative-adaptive, integrative-protective, integrative-rehabilitative, integrative-reconstructive, spiritual-cultural, integrative-creative, integrative-educational, integrative-educational.

The publication notes that each group of socio-cultural animation has a set of such resources, but some of them are more effective, relevant in specific conditions, as well as when working with certain categories of clients but at the same time young people with different interests and different types of disorders of the body can get acquainted with different types of art, culture, etc. and choose for themselves the starting option - the one from which they will begin the movement for change.

Key words: socio-cultural animation, means of socio-cultural animation, youth with disabilities, social-integrative resources, social integration.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 19.2020.39.11
УДК 378.147:159.943.7:316.47]:376.011.3-051

С.П.Миронова
muronova@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-9418-9128>

М.Г.Буйняк
maryana.buinyak@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-8472-4847>

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 016 СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА

Аналіз сучасних підходів до вищої освіти у країнах Європейського Союзу свідчить про актуальність формування у фахівців різних профілів універсальних навичок (Soft skills), які роботодавцями розцінюються вище, ніж вузькопрофільні. Розвиток таких якостей фахівця забезпечить йому гнучкість, можливість удосконалити кваліфікацію та працевлаштовуватися в змінних суспільних умовах. Формування соціальних навичок у майбутніх корекційних педагогів є одним із завдань компетентнісного підходу до підготовки сучасних фахівців. У статті наводяться результати розуміння студентами вагомості цих компетенцій. З'ясовано, що більшість респондентів розуміють значущість соціальних компетенцій і орієнтуються в них. Встановлено, що вибіркові дисципліни, запропоновані кафедрою корекційної педагогіки та інклюзивної освіти студентам спеціальності 016 Спеціальна освіта, відповідають за змістом і завданнями не лише стандартам вітчизняної вищої освіти, а й європейським вимогам, оскільки спрямовані й на формування Soft skills.

Ключові слова: соціальна компетентність; соціальні навички; Soft skills; професійна підготовка; спеціальність 016 Спеціальна освіта; корекційні педагоги.

Постановка проблеми. Однією з 10 ключових компетентностей Нової української школи визначена соціальна компетентність, яка забезпечить випускнику можливість адекватної реалізації в суспільному, сімейному та професійному житті [4]. Аналіз сучасних підходів до вищої освіти у країнах Європейського Союзу свідчить про актуальність формування у фахівців різних профілів універсальних навичок – Soft skills, які роботодавцями розцінюються вище, ніж вузькопрофільні [5; 6; 7]. Soft skills допомагають ефективніше керувати своїми ресурсами, налагоджувати продуктивну комунікацію, контролювати свої емоції. Вагомість володіння сучасними випускниками соціальними навичками й обумовила дослідження цієї проблеми щодо майбутніх корекційних педагогів.

Аналіз досліджень і публікацій. У дослідженнях, присвячених підготовці фахівців з вищою освітою, наголошується на особистісних підходах; формуванні таких якостей фахівця, які забезпечать йому гнучкість, можливість удосконалити кваліфікацію та працевлаштовуватися в змінних суспільних умовах. В останні роки такими компетентностями в багатьох стандартах вищої освіти та теоретичних джерелах називаються соціальні навички (Д. Гоулмен, Л. Вольнова, М. Докторович, Л. Кайдалова, Н. Лазуріна, М. Писаревський та ін.) [1; 2; 5]. Узагальнюючи це поняття, М. Докторович (2009) відносить до соціальних навичок вміння переконувати, комунікувати, розв'язувати конфлікти, керувати індивідами та групами, управляти змінами, здатність працювати в команді. Вона визначає соціальну компетентність як здатність людини, що пов'язана з оточенням, життям суспільства, соціальною діяльністю особистості

(здатність до співпраці, уміння розв'язувати проблеми за різних життєвих ситуацій, навички взаєморозуміння, соціальні й громадянські цінності та вміння, комунікативні навички, мобільність у різних соціальних умовах, вміння визначати особистісні ролі в суспільстві тощо [М. Докторович, 2009].

М. Писаревський (2018) зазначає, що крім базових знань, сучасним студентам потрібні навички та особистісні якості, що допоможуть їм успішно конкурувати в сучасному суспільстві.

В Концепції НУШ (2016) соціальна компетентність розглядається одночасно з громадянською як форма поведінки, потрібна для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі, і яка проявляється у повазі до закону, дотриманні прав людини, підтримці соціокультурного різноманіття. У вітчизняній корекційній педагогіці ще не було системного цілеспрямованого вивчення проблеми соціальної компетентності майбутніх корекційних педагогів, що й обумовило вибір предмету дослідження.

Метою статті є аналіз результатів дослідження розуміння студентами спеціальності 016 Спеціальна освіта необхідності формування соціальних навичок у процесі професійної підготовки.

Виклад матеріалу дослідження. Для досягнення поставленої мети використовували такі методи: вивчення стану проблеми у теорії та практиці; анкетування та інтерв'ю студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта; кількісний та якісний аналіз одержаних результатів.

Теоретичний аналіз проблеми дослідження свідчить, що у підготовці фахівців до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами вчені (Ю. Бондаренко, С. Миронова, В. Синьов, С. Федоренко, А. Шевцов, М. Шеремет, Д. Шульженко та ін.) приділяють увагу таким загальним компетентностям, як: здатність працювати в команді з фахівцями інших галузей; здатність до просвітницької роботи; володіння навичками спілкування і переконання різних груп населення, критичність мислення тощо.

Аналіз практики вищої освіти в Україні, останніх публікацій переконливо вказує на те, що при розробці освітньо-професійних програм підготовки фахівців враховується компетентнісний підхід, який передбачає формування не лише вузькопрофесійних результатів навчання, а й інтегральних та загальних якостей (Ю. Рашкевич, 2015). У Європейському словнику навичок та компетенцій для цього пропонується назва «універсальні компетенції» або «м'які навички (Soft skills)». Вони протиставляються жорстким – спеціальним вузькопрофесійним навичкам («hard skills»), оскільки не мають однозначної жорсткої прив'язки до конкретної спеціальності [3; 7]. Серед цих компетенцій виділяють такі основні групи: організаційні, когнітивні та інформаційні, життєві, технічні та медіа, комунікативні, підприємницькі, громадські, мовленнєві [3; 7]. Зміст кожної групи постійно змінюється відповідно вимог соціуму.

М'які навички часто називають також функціональними компетенціями, а володіння ними – функціональною грамотністю («functional literacy»). В Європейському Союзі навіть встановлено мінімальний рівень такої грамотності, необхідний кожному європейцю для успішної соціальної адаптації та професійної самореалізації [7].

Нами було проведено дослідження, спрямоване на вивчення стану розуміння студентами необхідності формування соціальних навичок у процесі професійної підготовки. У процесі анкетування та інтерв'ю респондентам пропонували відповісти на такі запитання:

1. Як ви розумієте поняття «соціальна компетентність»?
2. Які соціальні навички, на Вашу думку, є важливими для сучасної студентської молоді?
3. Чи формуються, на Вашу думку, соціальні навички в процесі навчання у нашому закладі вищої освіти?
4. Які саме?
5. Які соціальні навички є необхідними корекційному педагогу для успішного працевлаштування в закладі освіти та професійної самореалізації?
6. Запропонуйте навчальні дисципліни, які, на Вашу думку, сприяли би формуванню соціальних навичок під час навчання у ЗВО.

У дослідженні взяв участь 61 студент 1-х – 4-х курсів освітнього рівня бакалавр спеціальності 016 Спеціальна освіта Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Опишемо результати дослідження.

Аналіз відповідей на питання «Як ви розумієте поняття «соціальна компетентність»?» свідчить (див. таблицю 1), що більшість студентів розуміють сутність соціальної компетентності (фактори 1-5, 7-9, 18, 22), визначаючи її як «розуміння та дотримання суспільних норм і правил», «прагнення / вміння

правильно себе поводити в різних ситуаціях», «вміння знаходити спільну мову з різними людьми та діяти правильно в різних ситуаціях», «вміння адаптуватися до будь-якого середовища / колективу», «вміння з повагою ставитися до інших (в тому числі й до осіб з психофізичними порушеннями)», «здатність реалізувати себе в колективі / соціумі» тощо; втім 18% опитаних не надали відповіді.

З таблиці також видно, що окремі відповіді свідчать про несформованість цього поняття у студентів чи повне його нерозуміння (наприклад, визначення соціальної компетентності як «участі людини в різних аукціонах і розвагах», «вміння ставитися до оточуючого середовища», «вміння правильно висловлюватися» тощо).

Таблиця 1

Розуміння студентами поняття «соціальна компетентність»

№ фактору	Відповіді респондентів	Частота називання фактору
1.	Розуміння та дотримання суспільних норм і правил	11
2.	Прагнення / вміння правильно себе поводити в різних ситуаціях / Вміння знаходити спільну мову з різними людьми та діяти правильно в різних ситуаціях	11
3.	Вміння адаптуватися до будь-якого середовища / колективу	8
4.	Вміння з повагою ставитися до інших (в тому числі й до осіб з психофізичними порушеннями)	7
5.	Взаєморозуміння в суспільстві	4
6.	Спілкування з людьми різного профілю	4
7.	Здатність оцінювати соціальні ситуації	2
8.	Здатність реалізувати себе в колективі / соціумі	2
9.	Здатність розв'язувати життєві проблеми	2
10.	Навички, потрібні для професії	2
11.	Доречність власної діяльності	2
12.	Вміння ставитися до оточуючого середовища	1
13.	Вміння правильно висловлюватися	1
14.	Участь людини в різних аукціонах і розвагах	1
15.	Відповідальне ставлення до своєї справи	1
16.	Розуміння особистої важливості	1
17.	Толерантність до людей з різними проблемами	1
18.	Розуміння власної справи в соціумі	1
19.	Соціальна продуктивність	1
20.	Роль спеціаліста в певній галузі, його майстерність	1
21.	Вміння себе презентувати в соціумі	1
22.	Здатність виконувати різні соціальні ролі	1
23.	Співробітництво в групі, команді	1

* Респонденти надавали декілька відповідей, тому % ми не вираховували.

Більшість студентів (89%) виділили важливі для сучасної студентської молоді соціальні навички, які дійсно відносяться до категорії Soft skills. Найчастіше респондентами називалися такі компетенції: «комунікабельність», «відповідальність», «дисциплінованість», «взаємоповага», «відкритість», «вміння знаходити спільну мову», «взаємодопомога», «вміння знаходити компроміси», «вміння висловлювати свою думку і логічно її аргументувати», «готовність навчатися чомусь новому». Лише окремі студенти запропонували такі вагомні соціальні навички, як: «критичність мислення», «креативність», «вміння досягати успіху», «вміння демонструвати свої вміння та ідеї», «активність». У багатьох відповідях називалися моральні якості, зокрема: «чесність», «щирість»,

«людяність», «доброзичливість», «працелюбність»; у окремих – психологічні властивості особистості, наприклад «уважність». 1 респондент вважає, що для сучасної молоді важливо вміти «поважати безхатків», 1 – «допомагати людям з ООП», 1 – «вміння заробляти гроші з повітря».

100% опитаних переконані, що соціальні навички у студентів формуються в процесі навчання в університеті, а 96% респондентів назвали їх (див. таблицю 2).

Таблиця 2

Соціальні навички, сформовані у респондентів під час навчання в університеті

№ фактору	Відповіді респондентів	Частота називання фактору
1.	Вміти знаходити спільну мову в різних колективах / з людьми // налагоджувати стосунки з людьми	12
2.	Навички спілкування	10
3.	Вміння брати відповідальність за свої вчинки / навички відповідальності	8
4.	Взаємоповага	7
5.	Комунікабельність	6
6.	Взаємодопомога	5
7.	Вміння розвиватися	5
8.	Взаємодія з оточуючими / взаєморозуміння	5
9.	Розуміння потреб та інтересів інших людей	4
10.	Вміння вирішувати конфлікти	4
11.	Впевненість в собі	4
12.	Вміння знаходити компроміс	4
13.	Вміння висловлювати свою думку	3
14.	Вміння співпрацювати	3
15.	Самостійність	3
16.	Знання своєї професії, професійні вміння	3
17.	Дисциплінованість	2
18.	Освіченість	2
19.	Щирість	2
20.	Відвертість	1
21.	Вміння робити вибір	1
22.	Гнучке мислення	1
23.	Емпатія	1
24.	Людяність	1
25.	Навичка вислухати й підтримати інших	1
26.	Соціалізація	1
27.	Свідомість	1
28.	Мудрість	1
29.	Досвід	1
30.	Навички адаптації	1
31.	Навички правильної самопрезентації	1
32.	Повага до людей з порушеннями психофізичного розвитку	1

Як видно з таблиці, до соціальних компетенцій студенти знову віднесли не лише соціальні (вміння знаходити спільну мову в різних колективах / з людьми // налагоджувати стосунки з людьми, навички спілкування, вміння брати відповідальність за свої вчинки / навички відповідальності, комунікабельність, розуміння потреб та інтересів інших людей, вміння вирішувати конфлікти тощо), а й моральні якості, професійні вміння, психологічні властивості (впевненість в собі, самостійність, дисциплінованість, взаємоповага, освіченість, щирість, відвертість, мудрість, досвід, знання своєї професії та ін.).

Респонденти розуміють, що для успішного працевлаштування в заклади освіти та професійної самореалізації корекційному педагогу потрібні не лише фахові, а й соціальні навички. 48% опитаних такою основною компетенцією називали: «вміння комунікувати», «вміння спілкуватися», «вміння знаходити спільну мову з дітьми, колегами, іншими людьми». Дійсно на разі ця навичка є найбільш ваговою для позитивної соціалізації. Досить частими були такі відповіді: «наполегливість», «цілеспрямованість», «вміння домагатися поставлених цілей», «взаємоповага», «вихованість», «працелюбність», «володіння власними емоціями», «вміння вирішувати різні ситуації», «пунктуальність», «впевненість в собі». Окремі респонденти називали такі компетенції: «лідерські якості», «вміння співпрацювати з людьми», «толерантність», «амбіційність», «здатність до самоаналізу», «навички самоконтролю».

Ми також попросили студентів запропонувати дисципліни, які б сприяли формуванню соціальної компетентності. 34% опитаних не відповіли на це питання. Відповіді решти респондентів наводимо у таблиці 3 та у тексті.

Таблиця 3

Пропозиції щодо навчальних дисциплін

№ фактору	Відповіді респондентів	Частота називання фактору
1.	Соціологія	5
2.	Я в суспільстві / Взаємодія з суспільством	3
3.	Соціальні навички	3
4.	Етика	3
5.	Комунікативні навички	3
6.	Тренінги взаємодії	3
7.	Ораторство	2
8.	Тренінг з самовдосконалення	2
9.	Соціальна психологія	2
10.	Тренінг з соціальної компетентності / основи соціальної компетентності	2
11.	Тренінг «Кожен з нас особливий»	1
12.	Соціальна адаптація	1
13.	Правила сучасного суспільства	1
14.	Творча діяльність	1
15.	Поведінка корекційного педагога	1
16.	Психологія керування людьми	1
17.	Риторика	1
18.	Історія та психологія людських стосунків	1
19.	Культура педагога	1
20.	Вивчення мови міміки	1
21.	Соціальні навички корекційного педагога	1

Як свідчать відомості, репрезентовані у таблиці 3, більшість опитаних здобувачів вищої освіти пропонували дисципліни, безпосередньо пов'язані з поняттями «соціум» та «спілкування», що підтверджує розуміння ними глибинної сутності поняття «соціальна компетентність».

Частина опитаних називали не дисципліни, а тематику бесід, консультацій, наприклад: «Вміння домовлятися з людьми», «Хитрість у бізнесі», «Обійми як соціальна навичка», «Важливість підтримки у спілкуванні»; окремі – висловлювали пропозиції щодо перегляду і обговорення різних соціальних роликів; збільшення кількості тренінгів чи проведення їх людьми, що досягли успіху в певній діяльності.

Зауважимо, що у цьому питанні були відмінності між відповідями першокурсників і студентів старших курсів: 1-й курс називав дисципліни, співзвучні тим, які вже є в навчальних планах, але ще не

вивчалися ними, а старшокурсники – пропонували нові дисципліни.

Висновки, перспективи подальших наукових пошуків у напрямі дослідження. Формування соціальних навичок у майбутніх корекційних педагогів є одним із завдань компетентнісного підходу до підготовки сучасних фахівців. Позитивним є той факт, що переважна більшість студентів, які брали участь у дослідженні, розуміють значущість соціальних компетенцій і орієнтуються в окремих з них. У процесі дослідження встановлено, що вибіркові дисципліни, запропоновані кафедрою корекційної педагогіки та інклюзивної освіти студентам спеціальності 016 Спеціальна освіта, відповідають за змістом і завданнями не лише стандартам вітчизняної вищої освіти, а й європейським вимогам, оскільки спрямовані й на формування Soft skills. Зокрема, це дисципліни: Професійна діяльність та особистість корекційного педагога, Тренінг колективної взаємодії, Тренінг ораторської майстерності, Тренінг особистісного зростання, Тренінг комунікативних навичок. Перспективи наукових пошуків вбачаємо у дослідженні уявлень викладачів про формування соціальних навичок під час фахової підготовки, розробці нових навчальних дисциплін.

Список використаних джерел:

1. **Вольнова Л.М.** (2010). Соціальна складова професійної компетентності студентів – майбутніх фахівців системи діяльності «людина-людина». Збірник наукових праць Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами, 7(9), 376. http://nbuv.gov.ua/UJRN/apnvlop_2010_7_51
2. **Докторович М.О.** (2009). Соціальна компетентність як наукова проблема. Психологія і суспільство, 3, 144-147. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/index.php/1810-2131/article/view/122758/117516>
3. **European Dictionary of Skills and Competences** (н.д.). http://disco-tools.eu/disco2_portal/
4. **Концепція** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016). <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>.
5. **Писаревський М.** (2018). 16 якостей і навичок, необхідних студентам XXI століття. <https://innovationhouse.org.ua/statti/16-kachestv-y-navykov-neobhodnyh-studentam-xxi-veka/>
6. **Рашкевич Ю.** (2015). Компетентнісний підхід у побудові освітніх програм. https://edu.htei.kh.ua/pluginfile.php/3827/mod_book/chapter/
7. **Soft skills:** універсальні навички європейського рівня (2015). Режим доступу: <https://studway.com.ua/soft-skills/>

References:

1. **Vol`nova L.M.** (2010). Social`na skladova profesijnoyi kompetentnosti studentiv – majbutnix faxivciv sy`stemy` diyal`nosti «lyudy`na-lyudy`na». Zbirny`k naukovy`x prac` Aktual`ni problemy` navchannya ta vy`hovannya lyudej z osobly`vy`my` potrebamy`, 7(9), 376. http://nbuv.gov.ua/UJRN/apnvlop_2010_7_51 [in Ukrainian] .
2. **Doktorovy`ch M.O.** (2009). Social`na kompetentnist` yak naukova problema. Psy`xologiya i suspil`stvo, 3,144-147. <http://journals.uran.ua/index.php/1810-2131/article/view/122758/117516> [in Ukrainian]
3. **European Dictionary of Skills and Competences.** Retrieved from http://disco-tools.eu/disco2_portal/
4. **Концепція** realizaciyi derzhavnoyi polity`ky` u sferi reformuvannya zagal`noyi seredn`oyi osvity` «Nova ukrayins`ka shkola» na period do 2029 roku (2016). <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934> [in Ukrainian]
5. **Py`sarevs`ky`j M.** (2018). 16 yakostej i navy`chok, neobxidny`x studentam XXI stolittya. Retrieved from <https://innovationhouse.org.ua/statti/16-kachestv-y-navykov-neobhodnyh-studentam-xxi-veka/> [in Ukrainian]
6. **Rashkevych Yu.** (2015). Kompetentnisny`j pidxid u pobudovi osvitnix program. Retrieved from https://edu.htei.kh.ua/pluginfile.php/3827/mod_book/chapter/ [in Ukrainian]
7. **Soft skills:** universal`ni navy`chky` yevropejs`kogo rivnya (2015). <https://studway.com.ua/soft-skills/> [in Ukrainian]

Миронова С.П., Буйняк М.Г. Формирование социальных навыков в процессе подготовки специалистов специальности 016 Специальное образование. Анализ современных подходов к высшему образованию в странах Европейского Союза свидетельствует об актуальности формирования у специалистов разных профилей универсальных навыков (Soft skills), оцениваемых работодателями значительно выше, чем узкопрофильные. Развитие таких качеств обеспечивает гибкость специалиста, возможность усовершенствовать свою квалификацию и трудоустроиться в постоянно меняющихся условиях рынка труда. Формирование социальных навыков у будущих коррекционных педагогов является одной из задач компетентностного подхода к подготовке современных специалистов. В статье описаны результаты понимания студентами важности этих компетенций. Исследовано, что большинство респондентов понимают значение социальных навыков и ориентируются в них. Установлено, что выборочные дисциплины, предложенные кафедрой коррекционной педагогики и инклюзивного образования студентам специальности 016 Специальное образование, не только соответствуют стандартам отечественного образования, но и европейским требованиям, поскольку направлены на формирование Soft skills.

Ключевые слова: социальная компетентность; социальные навыки; Soft skills; профессиональная

Myronova S., Buinyak M. Formation of social skills in the process of training specialists 016 Special education. The analysis of modern approaches to higher education in the countries of the European Union shows the relevance of the formation of specialists of different profiles of soft skills, which are regarded by employers as higher than the narrow ones. The development of such qualities of a specialist will provide him with the flexibility, the opportunity to improve his qualifications and to find employment in changing social conditions. In the NUS Concept, social competence is considered simultaneously with civic behavior as a form of behavior necessary for effective and constructive participation in public life, in the family, at work, and manifested in respect for the law, respect for human rights, and support for socio-cultural diversity. The purpose of the article is to analyze the results of the study of students' understanding of the specialty 016 Special education for the need to develop social skills in the process of vocational training. Theoretical analysis shows that scientists allocate for the correctional educator such general competencies as: ability to work in a team with specialists of other fields; ability to educate; possession of communication skills and beliefs of different population groups, critical thinking. Practice shows that the formation of social skills in future correctional educators is one of the tasks of a competent approach to the training of modern specialists. The survey found that the majority of respondents understood and focused on the importance of social competences. It is established that the elective disciplines, offered by the Department of Correctional Pedagogy and Inclusive Education to students of specialty 016 Special Education, are responsible for the content and tasks not only of the standards of national higher education, but also European requirements, as they are aimed at the formation of Soft skills.

Key words: social competence; social skills; Soft skills; professional training; specialty 016 Special education; correctional educators.

DOI 10.31392/NPU-nc.series 19.2020.39.12

УДК 378.147

В. В. Нечипоренко

info@khnnra.zp.ua

<https://orcid.org/0000-0001-9183-442X>

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З АУТИЧНИМИ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглядаються актуальні питання розробки та практичної реалізації моделі компетентного фахівця в галузі дошкільної освіти, проаналізовані компоненти його професійної готовності до успішної корекційної роботи з аутичними дітьми дошкільного віку: інтеріоризовані цінності та особистісні якості педагога; професійно значущі вимоги до його особистості; ключові компетенції, професійні знання, вміння та здатності, які мають бути сформовані у корекційного педагога, що працює з дітьми дошкільного віку; визначальні характеристики професійної діяльності (принципи роботи; професійні позиції; дії, спрямовані на створення реабілітаційного та навчально-виховного простору; використання інноваційних технологій, методів і прийомів роботи; взаємозв'язок з іншими фахівцями). На основі наукового і практичного досвіду автора запропоновано і розкрито зміст ключових компетенцій корекційного педагога дошкільної ланки: життєтворчих компетенцій, компетенцій життєздатності та життєстійкості, інформаційних, самоосвітніх, комунікативних, правових, фахових та проєктивних компетенцій.

Ключові слова: аутичні діти, дошкільна освіта, корекційна робота, професіограма педагога закладу дошкільної освіти.

Постановка проблеми. Актуальність і значущість вирішення проблеми аутизму в Україні та зарубіжних країнах лежить у площині підготовки фахівців до корекційної роботи з аутичними дітьми, надання їм кваліфікованої допомоги, починаючи з раннього віку. Саме в цей сензитивний період закладаються базові психічні функції, які мають ключове значення для подальшого життя дитини, тому від фахової компетентності корекційних педагогів дошкільної ланки спеціальних та інклюзивних закладів залежить позитивний результат подолання первинного аутистичного порушення (основними індикаторами якого є відчуження, патологічне усамітнення, агресія, самоагресія, фобії, негативізм, проблемна поведінка тощо) та вторинних нашарувань, а саме: порушень мовлення, пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, саморегуляції та самоконтролю. Розробка сучасної